

“Separar y ganar” va ser una campanya de conscienciació i participació ciutadana que va dur a terme l'Ajuntament de Molina de Segura per millorar la separació en origen dels residus, i especialment reduir la proporció d'impropis a la fracció d'envasos lleugers (contenedor groc).

Aquesta campanya va comptar també amb la col·laboració de:

- Comunidad Autónoma de la Región de Murcia. Conselleria de Presidència. Direcció General de Medi Ambient.
- Consorcio para la Gestión de los Residuos Urbanos de la Región de Murcia (COGERSOL)
- ECOEMBES
- SERCOMOSA (empresa de serveis municipals)
- Altres entitats (EROSKI, COM-PRO (Associació de comerços i professionals de Molina de Segura), VCR Sistemas, Mascota Jardín, Grupo Avalco/Cerbel, Alonso Peluqueros, Plásticos Romero).

Molina de Segura és un municipi espanyol que forma part de l'àrea metropolitana de Múrcia. Amb 170 km² de superfície, alberga prop de 68.775 habitants, dels quals el 67% viuen al nucli urbà principal.

- Després de la campanya de sensibilització, la disminució d'impropis al contenidor groc ha estat palpable (gairebé 8 punts en un any).
- La participació de la població ha estat alta fins i tot en les parts més aïllades del municipi on la repercussió sol ser menor.
- S'ha aconseguit també implicar el sector comercial en la recollida selectiva.
- Paral·lelament, la campanya ha contribuït a potenciar el comerç local.

Destaquem...

Presentació

Antecedents
Accions

Com funciona

Difusió
Resultats

Claus d'aprenentatge

Antecedents

L'Ajuntament de Molina de Segura, des de la Regidoria de Medi Ambient Natural i Urbà en col·laboració amb la Direcció General de Medi Ambient de la Regió de Múrcia, Sercomosa i Ecoembes, desenvolupa un programa permanent de Comunicació, Informació i Educació Ambiental sobre la recollida selectiva de residus, que té com a principal objectiu l'augment de la participació ciutadana en la millora de la separació en origen dels residus domèstics, especialment dels envasos i embalatges de plàstic, llaunes i brics.

Aquest programa s'enquadra en el Pla d'Acció de l'Agenda 21 Local de Molina de Segura, sent una de les actuacions prioritàries dins el programa de Residus, la realització de Campanyes de Sensibilització Ciutadana.

El Servei d'Educació Ambiental en col·laboració amb el Servei de Medi Urbà de la Regidoria de Medi Natural i Medi Urbà, va realitzar a mitjan 2013 una anàlisi de les necessitats en base a les dades de recollida selectiva, caracteritzacions i dades de l'enquesta realitzada a els ciutadans sobre el medi ambient local. També va tenir en compte l'avaluació del programa de comunicació de 2012 i les actuacions que van quedar pendents.

L'anàlisi de la qualitat de cada fracció va revelar que el percentatge d'impropi al contenidor groc era del 30%.

Sobre la base de totes aquestes dades es van realitzar diferents propostes, i entre altres es va decidir desenvolupar la promoció "separar i guanyar!", Una campanya de conscienciació de la població, organitzant un concurs.

Amb això pretenien :

- Reforçar la credibilitat de la ciutadania en el funcionament del Sistema Integrat de Gestió, mostrant el recorregut de l'envàs des que es diposita al contenidor groc.
- Augmentar la participació de la població local en la recollida selectiva. Conscienciar-los de la importància de separar correctament per fer possible la recuperació i el reciclatge.
- Premiar els ciutadans i ciutadanes que separen correctament les seves escombraries, com a reconeixement al seu esforç per millorar la recollida selectiva al municipi i agrair la seva col·laboració.

“Mira el que separen i veuràs el que guanyes!”

Accions

Per dur a terme el projecte, des de la Regidoria es van buscar diferents suports mitjançant reunions i posteriors acords de col·laboració, entre ells amb l'Associació de Comerciants i Professionals de Molina de Segura (COMPRO) i Eroski. Arran d'això diversos comerços es van sumar a la campanya.

Un cop tancats els acords, es van publicar les bases del concurs i es va iniciar la campanya amb la població.

Com funciona

La promoció es va desenvolupar en el mes de novembre de 2013.

Durant diversos dies es va informar a la població sobre la campanya i es van enviar a totes les llars del municipi un fulletó amb les bases de la promoció i etiquetes perquè poguessin marcar les seves bosses d'envasos lleugers.

Del 18 al 24 de novembre els ciutadans i ciutadanes de Molina de Segura van poder dipositar en els contenidors grocs les bosses identificades.

La comprovació de les borses es va perllongar 11 dies, a partir de l'inici de la promoció, i es va realitzar a la planta de tractament de residus d'Ulea, amb la col·laboració del Consorcio para la Gestión de los Residuos Urbanos de la Región de Murcia. Aquesta comprovació la van realitzar operaris de la mateixa planta. Des de la Regidoria de Medi Ambient es va realitzar una exhaustiva supervisió. El treball de comprovació va ser planificat en base al calendari i rutes de recollida i estimació de la quantitat de contenidors a revisar.

Durant els 11 dies es van comprovar totes les bosses dipositades en més de 2.000 contenidors. Si el seu contingut complia els requisits, es retallava l'etiqueta que era dipositada en unes urnes.

Es van seleccionar un total de 1.500 bosses idònies, d'entre totes les que anaven etiquetades. La resta van haver de ser rebutjades per no complir els requisits establerts en les bases de la promoció, com el no contenir els materials sol·licitats, produir-se el buidatge de la bossa al no estar ben tancada o no ser possible la identificació a causa del deteriorament de l'etiqueta identificativa.

Les urnes van ser retirades de la planta i custodiades a la Regidoria de Medi Ambient fins a la celebració del sorteig públic, que va tenir lloc el dia 2 de desembre a la sala de premsa de l'Ajuntament de Molina de Segura, davant la Secretària de l'Ajuntament. En el sorteig es van designar els 51 guanyadors dels premis de la promoció.

Per a la selecció de premis, i per tal de potenciar el comerç local i implicar al sector comercial en la recollida selectiva i en la difusió de la promoció, es va comptar amb la col·laboració de la Regidoria de Comerç i amb l'Associació de Comerciants i Professionals de Molina de Segura COM-PRO.

Quatre comerços pertanyents a aquesta Associació van patrocinar alguns dels premis amb una aportació del 20% del valor del mateix. També es va aconseguir la implicació de l'empresa Eroski, que disposa d'un centre comercial al municipi, i que va cedir de forma gratuïta els seus premis. Es va procurar oferir premis que resultessin atractius per als ciutadans, tant pel seu valor i qualitat com per la quantitat, de manera que motivessin la participació.

La promoció va finalitzar amb l'acte de lliurament de premis que va tenir lloc el divendres 13 de desembre, al Saló de Plens de l'Ajuntament, presidit per la regidora de Medi Ambient i amb l'assistència de representants de les entitats i comerços col·laboradors en la promoció.

El cost total estimat de la campanya va ser de 17.000 €.

El 55% va ser sufragat amb càrrec als fons de comunicació d'ECOEMBES, i la resta amb les col·laboracions i aportacions realitzades per Sercomosa, el Consorcio de Residuos de la Región de Murcia i els comerços i empreses col·laboradores.

Com funciona

Presentació

Antecedents
Accions

Difusió
Resultats

Claus d'aprenentatge

Difusió

La difusió en aquest projecte va ser un element essencial per donar-lo a conèixer a la població, implicar-la i explicar el seu funcionament, però sobretot per sensibilitzar la població, que en definitiva era la intenció primordial de l'Ajuntament.

Els actes de difusió i comunicació van ser els següents:

- Presentació de la campanya en roda de premsa.
- Publicació de nota de premsa de la que es van fer ressò diversos mitjans de comunicació.
- Inserció de cunyes de radio a l'emissora local “Radio Compañía”.
- Col·locació de Mupis a la Via Pública.
- Publicació d'informació sobre la promoció a la web municipal www.molinasesegura.es, i xarxes socials.
- Informació sobre la campanya a la web de l'Associació de comerços i professionals de Molina www.compromolina.com.
- Enviament d'informació via correu electrònic a 200 associacions i entitats del municipi.
- Distribució de fulletons i etiquetes adhesives a 25.000 llars.
- Distribució de fulletons i cartells en 50 edificis públics i 150 comerços.
- A les zones comercials de diversos barris, un animador disfressat de contenidor groc proporcionava informació sobre la promoció Separar y Ganar, convidant a la ciutadania a acostar-se a la taula informativa en la que un educador ambiental, d'una forma pràctica i lúdica, els informava sobre com participar i sobre els residus que s'han de dipositar en el contenidor groc.
- Estand informatiu permanent en el Centre Comercial Eroski.

Per completar la informació es van col·locar en 835 contenidors grocs de tot el municipi adhesius informatius per permetre resoldre qualsevol dubte relatiu als residus que s'han de dipositar en aquest contenidor.

Resultats

Les dades d'aquesta campanya són els següents:

- 25.000 llars informades, arribant a la totalitat de la població local en aquell moment, amb una important participació registrada també en les pedanies i urbanitzacions, que suposen un 34% de la població, a la qual habitualment no s'arribava amb altres accions desenvolupades.
- 26.000 fulletons i 100.000 etiquetes repartits
- 170 comerços implicats.
- 835 contenidors grocs amb informació sobre quins residus es dipositen en aquest contenidor.
- 2000 contenidors revisats.
- 1.500 etiquetes seleccionades.
- 51 guanyadors.

Presentació

Antecedents
Accions

Com funciona

Difusió
Resultats

Claus d'aprenentatge

Amb aquestes accions s'ha aconseguit, no només la participació en la promoció, sinó que la informació sobre com separar correctament els residus i sobre quin tipus de residus es dipositen al contenidor groc, arribés a totes les llars, carrers, comerços, centres docents, edificis públics, etc.

Quantitativament, això ha portat a una important **reducció en el percentatge d'impropis**, ja que en el 2012 la seva proporció en el contenidor groc era del 30,2%, mentre que en el 2013 es va reduir fins al 25,8%.

Aquesta millora en la separació en origen dels residus d'envasos ha evitat l'emissió de CO² a l'atmosfera, i estalviat aigua, energia i matèries primeres.

A més, la reducció del percentatge d'impropis ha evitat sancions en les aportacions que rep l'Ajuntament per sufragar les despeses de la recollida selectiva.

Els ciutadans han pogut comprovar el recorregut dels envasos després de que es dipositen al contenidor groc. S'ha aconseguit **reforçar la credibilitat** del funcionament del Sistema Integrat de Gestió i **recuperar la confiança** demostrant que l'esforç ciutadà en la separació dels residus no cau en sac trencat.

També ha estat un exemple de col·laboració de diferents entitats, empreses i institucions. La implicació del sector comercial en la difusió i distribució de regals a través dels vals de compra, ha suposat un important impuls del comerç local i de forma indirecta la **implicació d'aquest sector econòmic en la recollida selectiva**.

Claus d'aprenentatge

- No hagués estat possible desenvolupar aquesta campanya sense la col·laboració d'entitats i empreses, tant pels treballs i les aportacions realitzades, com per la seva contribució a la projecció que ha tingut la campanya a tota la població.
- De totes les accions, la més complicada pel que fa a organització i dificultat de la feina, ha estat tot el relatiu a la recollida, revisió de contenidors i selecció i revisió de bosses. La bona col·laboració i coordinació entre tots els implicats ha estat fonamental perquè aquestes accions es desenvolupessin adequadament.
- Les accions de difusió són molt importants per a garantir una adequada participació que faci rendible el notable esforç realitzat i l'obtenció dels resultats esperats. Les accions de difusió emprades en aquest cas, encara que adequades sempre són millorables amb un major pressupost.
- Per fomentar la participació ha estat fonamental la selecció de premis. Es va tenir en compte d'una banda la qualitat amb 5 premis importants, però també la quantitat amb un total de 51 premis.

Més informació.

Ayuntamiento de Molina de Segura.
Concejalía de Medio Ambiente. Servicio de Educación Ambiental.
Tel. 968388513
sea@molinadesegura.es
www.molinadesegura.es